

ΕΝΟΤΗΤΑ 4:

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

4.1 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Παράγοντες, φορείς ή θεσμοί της αγωγής

- **Κοινωνικά δομήματα** με καθιερωμένους και οργανωμένους ρόλους και πρακτικές, στο πλαίσιο των οποίων **συντελείται η αγωγή** και μέσω της οποίας επιδιώκεται η **κοινωνικοποίηση** των ανθρώπων
  - **Φυσικοί**: οικογένεια, κοινωνία, ...
  - **Πολιτισμικοί**: σχολείο, εκκλησία, μουσεία, ...

Παράγοντες, φορείς ή θεσμοί της αγωγής

□ Θεμελιώδεις ή πρωτεύοντες

- Η οικογένεια
- Το σχολείο
- Το περιβάλλον (φυσικό και κοινωνικό)

Παράγοντες, φορείς ή θεσμοί της αγωγής

□ Δευτερεύοντες

- ΜΜΕ
- Η εκκλησία
- Οργανώσεις και ομάδες νέων
- Ιδρύματα ελεύθερου χρόνου
- Εταιρείες, σύλλογοι
- Επαγγελματική κοινότητα
- Χώροι, δράσεις και γεγονότα διανόησης και πολιτισμού

4.2 ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μέσα της αγωγής

- Τα **μέτρα** που χρησιμοποιεί ένας παιδαγωγός για να παρέμβει και να τροποποιήσει ή βελτιώσει τη συμπεριφορά των παιδαγωγούμενων
- Δεν είναι στατικά. **Εξελίσσονται** και **μεταβάλλονται** ανάλογα με την εποχή και τις παιδαγωγικές θεωρίες που ισχύουν σε αυτή

Μέσα της αγωγής

- Η **διδασκαλία**: μετάδοση γνώσεων και εμπειριών αλλά και γενικότερη μορφωτική επίδραση (εξωσχολική/ σχολική)
- Το **παράδειγμα**: κάθε πράξη, συμπεριφορά ή ιδιότητα που θεωρείται άξια μίμησης
- Η **συνήθεια**: επανάληψη μιας ορισμένης αντίδρασης που οδηγεί στη συνήθεια

Μέσα της αγωγής

- Η **προτροπή ή νουθεσία**: η παρακίνηση ενός ατόμου να πράξει κάτι, να ακολουθήσει κάτι, να βελτιώσει ή να αλλάξει τη συμπεριφορά του
- Η **άμιλλα**: η προσπάθεια του ατόμου να αναδειχθεί καλύτερο από τα άλλα, χρησιμοποιώντας ηθικά παραδεκτούς τρόπους και μέσα συναγωνισμού

Μέσα της αγωγής

- Το **παιγνίδι**: συμβάλλει στην ανάπτυξη διαφόρων δεξιοτήτων, εξοικειώνει το παιδί με τον εξωτερικό κόσμο και το προπαρασκευάζει για πιο συστηματική εργασία
- Η **εργασία**: ελεύθερη ενασχόληση του ατόμου, καθοδηγούμενη και υποβοηθούμενη από τον παιδαγωγό, με ποικίλες μορφές, από το παιγνίδι ως το συστηματικό παραγωγικό έργο

Μέσα της αγωγής

- Η **απαγόρευση**: θέση κανονισμών η παράβαση των οποίων συνεπάγεται τιμωρία
- Η **αμοιβή ή επιβράβευση**: υλική ή ηθική ικανοποίηση για την επίδειξη κάποιας συστηματικής προσπάθειας ή για την επιτέλεση σημαντικής εργασίας
- Η **ποινή**: μέσο κατασταλτικό ή περιοριστικό μιας ανεπιθύμητης συμπεριφοράς (σωματική/εργασίας/ στέρησης/ περιορισμού της ελευθερίας/ τιμής) – με επιφυλάξεις και υπό προϋποθέσεις